

Samraad med den Delegation, der sad i Stockholm paa den danske Stats Vegne?

Det kan sikkert ikke nægtes, at der er et meget stærkt og levende Ønske i Industri-, Handels- og i Arbejderkredse om, at disse Overenskomstforhandlinger snarest muligt genoptages. Hvad Arbejderne angaar, har de samvirkende Fagforbunds Repræsentantskab, 300 Repræsentanter, repræsenterende saa godt som alle Landets faglige Organisationer, ved et Møde i Tirsdags enstemmigt sluttet sig til en Udtalelse, som udtrykker et meget stærkt Ønske om ved Afslutning af en Overenskomst at søge de Muligheder udnyttet, der formentlig er i Rusland.

Der er ikke i denne Sag Tale om partipolitiske Interesser, der er Tale om Erhvervs- og Livsinteresser for mange Tusinde danske Borgere, for store Dele af det danske Folk. Og ikke mindst føler Arbejderne, hvem jeg fortrinsvis repræsenterer, at her er et Omraade, hvor der utvivlsomt kunde aabne sig ganske væsentlige Muligheder, som ikke søges udnyttet, naar man af uvedkommende Grunde afbryder Forhandlingerne om en Overenskomst, som nu kunde have været Virkelighed.

I Henhold til disse Betragtninger tillader jeg mig overfor Udenrigsministeren at fremsætte følgende Forespørgsel: Hvorledes er Forhandlingerne om en Handelsoverenskomst med Rusland forløbet? Hvorfor er Forhandlingerne afbrudt? Agter Ministeren at søge nye Forhandlinger optaget?

Udenrigsministeren (Harald Scavenius): De af det ærede Medlem Hr. Stauning stillede Spørgsmaal har jeg allerede besvaret i det den 7. ds. afholdte lukkede Møde. Naar det samme ærede Medlem nu ønsker disse Svar gentaget offentlig, saa kan jeg, som jeg allerede har udtalt, intet have derimod, men jeg maa forberede dette høje Ting paa, at det, som jeg vil sige, i alt væsentligt vil blive det samme, som jeg sagde under det lukkede Møde. Naar man som jeg vil holde sig paa det saglige Omraade, har man selvfølgelig ikke samme digteriske Frihed, som naar man betragter denne Sag ud fra et partipolitisk og agitatorisk Synspunkt.

Det ærede Medlems første Spørgsmaal var: Hvorledes forløb Forhandlingerne? For at klarlægge dette Spørgsmaal helt maa jeg begynde noget tilbage i Tiden. Bestræbelserne for efter Krigen at skabe en Overenskomst med Sovjetrusland af mere almindelig handelspolitisk Indhold er af gammel Dato, for saa vidt som Indu-

striraadet allerede i Foraaret 1920 under det Ophold, som Krassin gjorde her i København, indledede Forhandlinger med ham om en Overenskomst, der skulde fastsætte de Betingelser, under hvilke en russisk Handelsdelegation kunde faa Adgang her til Landet og en dansk Handelsdelegation til Rusland. Krassin, der den Gang ikke optraadte som Repræsentant for Sovjetregeringen, men for et kooperativt Selskab, Centrosojus, opstillede i en Skrivelse til Industriraadet af den 19. Maj et Forslag om Hovedlinierne i en saadan Overenskomst mellem Centrosojus og Industriraadet og Grosserer-Societetets Komité. Dette Forslag blev forelagt Udenrigsministeriet. Ved Skrivelse af 31. Maj f. A. til Industriraadet fremsatte Udenrigsministeriet da sine Betingelser for, at en saadan Handelsdelegation, ikke fra den russiske Regering, men fra Centrosojus, kunde faa Adgang til Danmark. Disse Betingelser var væsentlig de samme, som fandtes i den kort forinden afsluttede og endnu eksisterende svenske Overenskomst, ligesom det den Gang var den danske Regerings Plan ogsaa at følge den svenske Regering i Formen for Overenskomsten, idet man tænkte sig det ordnet saaledes, at Udenrigsministeren til Krassin som Centrosojus' Repræsentant afgav en Erklæring om Adgangsbetingelserne for Handelsdelegationen, og samtidig skulde saa den russiske Udenrigsminister til Grosserer-Societetets Komité og Industriraadet afgive en tilsvarende Erklæring. Ved denne Form for Overenskomsten vilde man opnaa at faa Handelsforbindelsen, uden at den danske Regering kom i politisk Forhold til Sovjetregeringen. Da Centrosojus siden er blevet overtaget af Sovjetregeringen og denne Form for Overenskomst ogsaa derved er forældet, skal den paatænkte Aftales Bestemmelser her ikke nærmere omtales. Jeg vil blot lige nævne, at Udenrigsministeriet allerede den Gang stillede som en absolut Betingelse, at Medlemmerne af en saadan Delegation afholdt sig fra Propaganda af enhver Art, og der skulde ikke gives noget som helst Tilsagn om Eksterritorialitet for Delegationens Medlemmer. Industriraadet og Grosserer-Societetets Komité udarbejdede derefter Udkast til en Svarskrivelse til Krassin, om hvis nærmere Affattelse der forhandlede med Udenrigsministeriet. Til Dels paa Grund af Konflikten mellem Polen og Rusland, dels ogsaa af andre Grunde, som jeg foreløbig ikke skal komme ind paa, fandtes Tidspunktet ikke egnet til